

Olje- og energidepartementet

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2018

Innhold

1	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd	3
1.1	Mål	3
1.2	Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet.....	3
1.3	Styringsinformasjon	4
2	Budsjetttildelinger og fullmakter for 2018	4
3	Felles post for virksomhetskostnader	6
4	Krav til rapportering	7
5	Planlagte møter i 2018.....	7
6	Tildeling.....	8

Det vises til Prop. 1 S (2017-2018) fra Olje- og energidepartementet og Innst. 9 S (2017-2018). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premisser og føringer for oppgavene Norges forskningsråd skal utføre i 2018, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

1 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

1.1 Mål

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2018 som omtaler helheten i regjeringens overordnede fem forskningspolitiske mål og prioriteringer samt mål og resultatkrav (MRS-målene) som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

1.2 Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av midler fra Olje- og energidepartementet i 2018.

De sektorpolitiske prioriteringene innen energi, petroleum og CO₂-håndtering er omtalt under programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2017-2018) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumsektoren er at den skal bidra til økt verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumssressursene. Innsatsen har følgende delmål:

- Sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling
- Fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge

Viktige overordnede prioriteringer for midlene fra Olje- og energidepartementet til energi- og petroleumsforskning i 2018 er:

- Økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumsektoren (*Møte store samfunnsutfordringer, Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumsektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Økt kunnskap som grunnlag for politikkutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumssressursene (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet*).
- Økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont 2020 (*Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet*).

Det er over angitt i parentes hvordan disse prioriteringene korresponderer med målene som er fastsatt for Norges forskningsråd.

1.3 Styringsinformasjon

Det vises til punkt 3 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Norges forskningsråd som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

2 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2018

For 2018 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Betegnelse	Kap/post	Kroner
Petroleumssektoren:	1830.50	319 913 000
<i>PETROMAKS 2</i>		207 913 000
<i>DEMO 2000</i>		70 000 000
<i>Forskningssentre for petroleumsvirksomhet</i>		30 000 000
<i>MARINFORSK</i>		5 500 000
<i>Strategisk petroleumsforskning</i>		6 500 000
Energisektoren	1830.50	450 000 000
<i>ENERGIX</i>		265 000 000
<i>Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME)</i>		177 000 000
<i>Strategisk energiforskning</i>		8 000 000
CO₂-håndtering:	1840.50	92 101 000
<i>CLIMIT-FoU</i>		92 101 000
Sum overføring til Norges forskningsråd		862 014 000

De midler som stilles til disposisjon for Norges forskningsråd skal utnyttes effektivt og målrettet. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor den enkelte sektor, så lenge man sikrer måloppnåelse på sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra føringer i tildelingsbrevet og behov for omdisponeringer over 5 mill. kroner skal tas opp med Olje- og energidepartementet.

Tildelte midler for 2018 vil bli utbetalt i januar og august.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Olje- og energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, vitenskapelig kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet.

Norges forskningsråd skal også arbeide for en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og CO₂-håndtering. Der det er hensiktsmessig skal Norges forskningsråd se på mulighetene for samarbeid og felles utlysninger mellom energi- og petroleumsprogrammene eller andre relevante programmer.

Departementet ber Norges forskningsråd følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en integrert del av energi- og petroleumsforskningen.

Som omtalt i Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrer, er det forventet at Forskningsrådet samarbeider med øvrig virkemiddelapparat. Olje- og energidepartementet er særlig opptatt av at Norges forskningsråd bidrar til et effektivt samarbeid med andre relevante virkemiddelaktører og myndighetsorganer, som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Enova SF, Gassnova SF og Innovasjon Norge.

Departementet forutsetter for øvrig at tildelte midler benyttes i tråd med vedtatte programplaner og styrende dokumenter.

Petroleumssektoren

Av midlene til petroleumsforskning skal minst 25 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Det settes av 30 mill. kroner til forskningssentre for petroleumsvirksomhet. Av dette går 15 mill. kroner til opprettelse av et nytt senter for lavutslippsteknologi, 10 mill. kroner til senter for økt utvinning, og 5 mill. kroner til senter for arktiske utfordringer på norsk sokkel (her bidrar Utenriksdepartementet også med 5 mill. kroner, slik at den samlede budsjetttrammen utgjør 10 mill. kroner).

Av midlene som er satt av til strategisk petroleumsforskning skal 2,5 mill. kroner gå til sjøfugl-programmet SEAPOP i regi av Norsk Polarinstittutt og Norsk institutt for naturforskning, 3 mill. kroner til The International Ocean Discovery Program (IODP) og 1 mill. kroner til ordningen Fri prosjektstøtte knyttet til matematikk, naturvitenskap og teknologi.

Energisektoren

Av midlene til strategisk energiforskning skal 6,5 mill. kroner gå til prosjektetableringsstøtte gjennom PES2020-ordningen, som skal styrke norske forsknings- og teknologimiljøers deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020 (2014–2020). Videre settes 1,5 mill. kroner av til Norsk institutt for sjørett sitt strategiske universitetsprogram om energirett, med fokus på regulering av kraftmarkedet.

Olje- og energidepartementet er en sentral bruker av samfunnsvitenskapelig forskning på energi-området. Departementet ber Forskningsrådet videreføre FME-satsingen innenfor samfunnsvitenskapelig forskning. Departementet ønsker dialog om innretningen av den samfunnsvitenskapelige prosjektporteføljen og nye utlysninger, herunder for FME.

CO₂-håndtering

Olje- og energidepartementet er opptatt av at Norges forskningsråd i samarbeid med Gassnova vurderer og synliggjør hvordan nye og eksisterende CLIMIT-prosjekter kan bidra til raskere utvikling og anvendelse av CO₂-håndteringsteknologier. I arbeidet med CLIMIT må det ses på mulighetene for å hente ut synergier mellom programmet og prioriteringene som kommer frem i implementeringsplanen for CCS utarbeidet gjennom EUs Strategic Energy Technology Plan (SET-planen).

Internasjonalt samarbeid og øvrige budsjettføringer

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet er svært viktig for Norge å ta del i. Mobilisering og oppfølging av norske energiforskningsmiljøer og norsk næringsliv på området har høy prioritet. Det samme har arbeidet med å påvirke EUs satsing ut i fra norske interesser. Norges forskningsråd spiller en nøkkelrolle i dette arbeidet, både gjennom deltakelsen i energikomiteen i Horisont 2020 og ansvaret som National Contact Point (NCP), og gjennom samarbeidet med Olje- og energidepartementet i forbindelse med norsk deltakelse i SET-planen.

Olje- og energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, som understreker at Forskningsrådet skal videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene. På EU-området omfatter dette også deltakelse i arbeidet med ACT, samt ECCSEL ERIC der det i tillegg forutsettes at Forskningsrådet dekker kostnadene ved norske forpliktelser finansiert med midler fra Kunnskapsdepartementet. Videre omfatter det arbeid rettet mot andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, slik som Det internasjonale energibyrådet (IEA), Nordisk energiforskning, Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF) og Mission Innovation.

Som det fremgår av Kunnskapsdepartementets brev, skal Forskningsrådet prioritere internasjonalt forskningssamarbeid med de prioriterte samarbeidslandene. Olje- og energidepartementet er særlig opptatt av samarbeidsavtalene Norge har med USA, Brasil og Japan, men er også opptatt av at Forskningsrådet bidrar til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Kina og Canada.

Øvrige føringer

Olje- og energidepartementet legger vekt på den rollen OG21 og Energi21 har når det gjelder departementets ivaretagelse av sitt sektoransvar. Departementet er opptatt av at Forskningsrådet sikrer videre finansiering av arbeidet med de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene slik at kapasiteten og administrasjonen opprettholdes i tråd med tidligere forutsetninger.

Departementet ber Forskningsrådet om å fullføre det planlagte prosjektet som undersøker effekter av de målrettede aktivitetene innenfor energiforskning (ENERGIX, FME og CLIMIT), slik at departementet kan bruke resultatene fra prosjektet høsten 2018.

Departementet ber også Forskningsrådet om å delta med stand på ONS Innovasjonspark i august for å fremme små- og mellomstore bedrifter i energi- og petroleumssektoren.

Olje- og energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for følgende nye oppdrag:

- Fremskaffe kunnskapsgrunnlag for forskning og teknologiutvikling på området mineralutvinning på havbunnen. Arbeidet skal påbegynnes i 2018 og ferdigstilles innen 30. juni 2019.

3 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene ble tidligere finansiert gjennom bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet over kap. 285, post 55 og gjennom en andel av FoU-bevilgningene fra alle departementer som finansierer forskning gjennom Forskningsrådet. Fra 2018 er alle bevilgninger fra departementene til drift av virksomheten i Forskningsrådet samlet på kap. 285, post 55.

Virksomhetskostnader over kap. 285, post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. For nærmere omtale av den nye posten for virksomhetskostnader i Forskningsrådet vises det til Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon for 2018, programkategori 07.70.

Samlingen av virksomhetskostnadene på en felles post innebærer i seg selv ingen endringer i tjenestene som Forskningsrådet yter overfor departementene. Finansiering av forskning, overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. Olje- og energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

4 Krav til rapportering

Olje- og energidepartementet ber om rapportering innen **2. mai 2019** på følgende sektorpolitiske områder:

- Petroleum
- Energi
- CO₂-håndtering

De sektorpolitiske prioriteringene er utypet i punkt 1.2 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i vedlegg til årsrapport for 2018 (departementsvise rapporter).

Rapporteringen skal gi en samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor departementets sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter (inkludert relevante SFI/SFF og innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN).

Aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan satsingene på energi- og petroleumsområdet over tid bidrar til målene omtalt i punkt 1. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forsknings-samarbeid.

Olje- og energidepartementet ber i tillegg om:

- Rapportering på oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Norges forskningsråds aktiviteter og virkemidler.
- Gode eksempler på forskningsprosjekter og -resultater fra hele departementets ansvarsområde.
- Tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte.
- Rapportering på prosjekter med finansiering fra PETROMAKS 2 og DEMO 2000 med relevans for reduserte klimautslipp eller energieffektivisering.

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for en oversikt over øvrige rapporteringskrav og tidsfrister.

Rapportering til IEA

Årlig rapportering til IEA som viser forskningsstatistikk på områdene petroleum, energi og CO₂-håndtering skal sendes til departementet **innen 27. januar 2018**. Det vil bli sendt en egen bestilling i tråd med etablert praksis.

5 Planlagte møter i 2018

Dato	Styringsmøte - sentrale tema	Sted
7. juni (kl. 9-12)	Årsrapport for 2017 Budsjettforslag for 2019	Norges forskningsråd
4. desember (kl. 9-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2019 Ev. satsingsforslag for 2020	Olje- og energidepartementet

Det planlegges følgende møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd i 2018:

Dato	Tema
5. april, kl. 9-11	PETROMAKS 2
19. april, kl. 9-11	ENERGIX
26. april, kl. 9-11	DEMO 2000
24. april, kl. 9-11	CLIMIT
15. mai, kl. 9-11	FME-ordningen
1. november, kl. 9-11	Status på energi- og petroleumsområdet (Indikatorrapporten)

Departementet vil komme nærmere tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

6 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd i 2018 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 13. desember 2017.